

Skatteministeriet

Tale

12. november 2014
J.nr. 14-4859372

Samrådsspørgsmål H og I

- Tale til samråd den 13. november 2014

Spørgsmål H

Vil ministeren oplyse udvalget om regeringens planlagte initiativer på baggrund af Statsrevisorernes kritik af inddrivelsen hos SKAT, hvor forældelse af fordringer har kostet 902 mio. kr., og hvor restancerne med usikkerhed kan opgøres til 75 mia. kr. ved udgangen af 2013?

Spørgsmål I

Hvad er ministerens kommentar til den kritik, som KL rejser i netartiklen "Kommuner: Skat skal tage fløjlshandskerne af og inddrive vores penge" på www.b.dk den 5. oktober 2014 om stignende kommunale restancer, som SKAT ikke inddriver?

Indledning

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak for invitationen til dagens samråd om SKATs inddrivelsesaktiviteter og restancesituationen.

Samråd om restancesituationen er første gang for mit vedkommende, men jeg ved,

at Skatteudvalget har drøftet dette emne indgående flere gange. Når man ser på restanceudviklingen over en årrække, er det tydeligt, at der er store udfordringer på området. Det har der været rigtig længe – så længe, at også den tidligere regering har haft store udfordringer med området.

Jeg har som mine forgængere på posten et mål om, at restancerne til det offentlige skal være så lave som muligt.

Men desværre er niveauet for restancerne meget højt – og samtidig fortsat stigende.

*EFI – forsinkelser
og udfordringer
med idriftsættelse*

De senere års udfordringer på inddrivelsesområdet hænger uløseligt sammen med udviklingen og implementeringen af det nye fælles inddrivelsessystem, EFI. Først var der forsinkelserne med overhovedet at få etableret EFI, og siden september 2013, hvor SKAT påbegyndte den trinvise idriftsættelse, har der været idriftsættelsesproblemer.

*Regeringen tager
kritikken alvorligt*

Jeg vil gerne med det samme slå fast, at jeg og regeringen ser med stor alvor på udfor-

dringerne på inddrivelsesområdet, og den kritik der rejses fra forskellig side. Vi taler om ganske betydelige beløb, som mangler i de offentlige kasser – både hos kommunerne og i staten.

Åbenhed om udfordringerne

Derfor vil jeg også gerne benytte lejligheden til at give en åben og ærlig status på idriftsættelsen af EFI, og de afledte konsekvenser for inddrivelsesarbejdet. Regeringen har også løbende sendt kvartalsvise redegørelser til Skatteudvalget om dette.

Jeg starter med spørgsmål H for derefter at gå direkte over til bevarelsen af spørgsmål I.

Spørgsmål H

I besvarelsen af spørgsmål H, vil jeg fokusere på Statsrevisorernes kritik af utilsigtet forældelse og på deres kritik af opgørelsen af restancer. Lad mig starte med den utilsigtede forældelse.

Utilsigtet forældelse

I 2013 er der sket utilsigtet forældelse af fordringer svarende til i alt 902 mio. kr. Der er primært tre årsager til, at dette er

sket.

For det første har en juridisk vurdering medført, at en del af opkrævningsrenterne på studielån er forældet. Derfor måtte SKAT i 2013 afskrive studielånsrenter for ca. 92 mio. kr.

For det andet, blev der i forbindelse med klargøringen til konvertering af krav til EFI, gennemført en oprydning af gamle forældede krav – en opgave som skulle have været gennemført langt tidligere. Dette medførte, at der blev konstateret utilsigtet forældelse på ca. 477 mio. kr.

For det tredje havde EFI, efter idriftsættelsen i september 2013, ikke funktionalitet til at styre forældelsesfristerne for de krav, der blev overført til systemet. Derfor blev der konstateret utilsigtet forældelse for ca. 333 mio. kr.

På grund af den nye juridiske vurdering, oprydningen i data og den manglende funktionalitet i EFI, er en gruppe krav altså forældet uden, at SKAT først har vurderet, om betingelserne for afskrivning var til

stede. Betingelserne for afskrivning ville formentlig have været opfyldt for en stor dels vedkommende, eftersom 40 til 50 pct. af skyldnerne ingen betalingsevne har.

Det betyder, at en del af de 902 mio. kr. al- ligevel ville være blevet afskrevet. Pengene er altså tabt, men en del af dem ville ikke have været mulige at inddrive, selvom de ikke var forældet utilsigtet. På trods af det- te skulle betingelserne for afskrivning selv- følgelig have været undersøgt forinden.

Skatteudvalget er allerede blevet orienteret om disse forhold tilbage i maj 2014, og den daværende Skatteminister har også rede- gjort for dette på et samråd den 27. maj 2014.

SKAT arbejder på sagen

Jeg kan forsikre om, at problemet med utilsigtede forældelser har stor bevågenhed i SKAT. Jeg må dog også konstatere, at problemet vedrørende manglende funktio- nalitet i EFI og manglende datakvalitet i registreringerne af de krav, der overføres til EFI, endnu ikke er løst fuldt ud.

Derfor arbejder SKAT målrettet på at forhindre, at der ikke sker yderligere utilsigtede forældelser. Dette indebærer et større manuelt arbejde. Den ekstraordinære manuelle indsats fra SKATs medarbejdere består i:

1. Gennemgang af de restancer, der overføres til EFI for at sikre datakvaliteten
2. Udsøgning af forældelsestruede restancer
3. Igangsættelse af forældelsesafbrydende tiltag i form af fx gældserkendelser og udlæg.

På trods af dette omfattende arbejde, kan det på nuværende tidspunkt ikke afvises, at der kan opstå yderligere utilsigtet forældelse.

Jeg vil i begyndelsen af 2015 orientere udvalget om status for arbejdet.

Løsningen

Løsningen på de nuværende problemer med utilsigtede forældelser handler derfor i høj grad om at få EFI fuldt idriftsat. At

EFI skal være løsningen på udfordringerne på inddrivelsesområdet er den plan, som SKAT har fulgt i snart en række år, og som den tidligere regering initierede.

Når EFI er fuldt idriftsat, vil der være skabt et fremadrettet grundlag for at hindre utilsigtet forældelse. Dette skyldes, at:

1. EFI samler alle offentlige restancer i ét automatiseret inddrivelsessystem.
2. EFI opdaterer automatisk forældelsesdato, når en forældelsesafbrydende indsats iværksættes.
3. EFI advarer i god tid, inden forældelse indtræder, så forældelsesafbrydende tiltag kan iværksættes.

SKAT arbejder på højtryk på at få EFI fuldt op at køre. Under besvarelsen af samrådsspørgsmål I vil jeg komme nærmere ind på arbejdet med EFI.

Indtil EFI er fuldt implementeret, vil løsningen på problemet med forældelsestruede restancer være den beskrevne manuelle indsats.

*Statsrevisorernes
kritik – opgørelse
af restancerne*

Statsrevisorerne anfører også, at der er usikkerhed om opgørelsen og størrelsen af de samlede restancer. Helt konkret anfører de, at de offentlige restancer kun kan ”opgøres med væsentlig usikkerhed, men udgør potentielt 75 mia. kr. ved udgangen af 2013”.

Dette udsagn kan fremstå lidt upræcist, fordi det dækker over flere forskellige forhold. Derfor er jeg glad for i dag at få mulighed for at forklare den rette sammenhæng over for Skatteudvalget.

*Restancerne ud-
gjorde 64,4 mia. kr.
ultimo 2013*

De samlede restancer blev ved udgangen af 2013 opgjort til 64,4 mia. kr. Restanceopgørelsen indeholder alene de krav, som er overført til SKAT til inddrivelse fra fordringshaverne. Fordringshaverne er både SKAT selv samt kommuner og andre myndigheder med tilgodehavender hos borgere og virksomheder. Det betyder, at et krav først er inddrivelsesmodent som en restance, når opkrævning af det skyldige beløb hos fordringshaverne har været forgæves, og kravet er overført til inddrivelse.

Den påpegede usikkerhed beror blandt andet på sammenblanding af reelle restancer, og krav der ikke er modne til inddrivelse. SKAT har i forbindelse med den nyligt ændrede opgørelsesmetode for restancemassen redegjort overfor SAU om dette forhold ved et teknisk samråd.

Potentiel stigning i restancerne...

Det andet udsagn om, at restancerne potentielt udgør 75 mia. kr., kan ikke tages til indtægt for, at der er usikkerhed forbundet med at opgøre restancebeholdningen.

...som følge af ophobede krav under opkrævning

SKAT har i kvartalsredegørelserne om offentlige restancer til Skatteudvalget orienteret om, at der som følge af ekstraordinær ophobning af krav i SKATs opkrævningssystemer vil ske en øget tilgang af fordringer til inddrivelse i EFI, når disse opfylder betingelserne for oversendelse til inddrivelse.

Baggrunden for den opståede situation er, som oplyst i kvartalsredegørelserne, at systemudfordringer i SKATs opkrævningssystemer har medført, at der ikke har kunnet gennemføres sædvanlig rykkerprocedure

mv. Der er derfor i SKATs opkrævnings-systemer en portefølje af krav, som efterfølgende delvist kan blive til restancer.

De 75 mia. kr. er et skøn

SKAT har derfor lavet et skøn over, hvor stor andel af de ophobede fordringer, der potentielt kan overgå til inddrivelse. Sådan et skøn er selvsagt forbundet med betydelig usikkerhed. De 75 mia. kr. er derfor kun et pejlemærke for, hvad restancerne kan stige til i takt med, at en andel af de ophobede krav bliver til restancer i løbet af 2014 og fremefter. Og ikke som anført af Statsrevisorerne ultimo 2013. Skønnet på de 75 mia. kr. omfatter alene disse ekstraordinære forhold og tager dermed ikke hensyn til andre faktorer, som kan påvirke restanceudviklingen.

Jeg vil nu gå videre til samrådsspørgsmål I.

Spørgsmål I

Jeg vil under besvarelsen af dette spørgsmål komme ind på status for idriftsættelsen af EFI, konsekvenserne for inddrivelsesindsatsen og udviklingen i de kommunale restancer.

Forstår kommunernes kritik

Jeg kan godt forstå KLs og kommunernes utålmodighed og bekymring for, om de fortsatte udfordringer med at få EFI i fuld drift påvirker mulighederne for at inddrive kommunernes tilgodehavender. Det er, som jeg nævnte, også en sag som i høj grad optager regeringen.

Jeg vil derfor gerne give Skatteudvalget en kort aktuel status på EFI.

EFI status – FiU og SAU er orienteret

Jeg oversendte i går et fortroligt brev til Finansudvalget og Skatteudvalget indeholdende orientering om projektets samlede fremdrift og økonomi.

Færdiggørelsen af EFI er fortsat en top-prioritet hos ledelsen i SKAT, men projektet udfordres af betydelige problemer med leverandørerne. Der lægges maksimalt pres på leverandøren for at sikre, at leverancerne bliver færdige, og der anvendes bod som middel til at sikre fremdrift.

Konsekvenser for inddrivelsen

Udfordringerne med EFI har konsekvenser for det egentlige inddrivelsesarbejde.

Lige nu pågår der, som beskrevet, et stort manuelt oprydningsarbejde, som har til formål at kvalitetssikre data og sikre mod utilsigtet forældelse. Sammen med den trinvis og kontrollerede idriftsættelse af EFI påvirker det omfanget af den manuelle oprydning og sagsbehandling i inddrivelsesarbejdet, og det nødvendiggør et betydeligt ressourcetræk.

På grund af nedsat inddrivelsesaktivitet må der således forventes en midlertidig restanstigning, indtil EFI er fuldt idriftsat og produktionen er normaliseret. En normalisering af selve inddrivelsesarbejdet forudsætter fuld idriftsættelse af EFI, og at datakvaliteten i de krav, som ligger til inddrivelse i EFI, er på plads.

Særligt om de kommunale restancer

KL har på det seneste udtrykt utålmodighed i pressen vedrørende fremdrift i inddrivelsen af de kommunale krav. KL og kommunerne har givet udtryk for, at de kommunale restancer er stigende.

De samlede kommunale restancer er fra december 2012 til august 2014 steget med

0,4 mia. kr. fra 2,5 mia. kr. til 2,9 mia. kr. Det skyldes især, at inddrivelsesarbejdet har været reduceret i forbindelse med implementeringen af EFI. Der arbejdes som sagt på at få EFI fuldt op og køre hurtigst muligt. Men uanset dette ændrer det ikke på det faktum, at ca. 40 pct. af skyldnerne ingen betalingsevne har, og der derfor ikke kan igangsættes afvikling af deres restancer.

Den delvise berostillelse af inddrivelsen har betydet en nedgang i inddrivelsesprovenuet i 2013. Provenuet er dog igen steget i løbet af de første 8 måneder af 2014, og ligger i dag på samme niveau som før implementeringen af EFI blev igangsat. Det må dog forventes, at inddrivelsesprovenuet vil falde i sidste del af 2014, og ind i 2015, som følge af omfattende oprydning i restancemassen.

KL-Partnerskabet

Kommunerne og SKAT har en fælles opgave og ansvar for at sikre, at de kommunale restancer nedbringes mest muligt. De kommunale restancer er også et tema i aftalen om kommunernes økonomi for 2015.

Der er sat fuld fokus på dette arbejde i KL-Partnerskabet, hvor også implementeringen af EFI følges tæt. KL-Partnerskabet ser også på mulighederne for konkrete lovforbedringer, der kan styrke både opkrævnings- og inddrivelsesopgaven. Herudover gennemføres analyser af udvalgte områder, der særligt er målrettet mod forbedring af inddrivelsen af de kommunale krav.

Der skal ikke være tvivl om, at jeg støtter fuldt op om dette velfungerende samarbejde mellem kommunerne, KL, SKAT og Skatteministeriet, som i højere og højere grad er blevet en integreret del af den fælles opgaveløsning.

*Det gøres der
fremadrettet*

Afslutningsvis vil jeg sige, at mit og SKATs fokus er uændret - nemlig at få reduceret restancerne og i videst mulige omfang forhindre utilsigtede forældelser. Det forudsætter, at it-systemerne kommer til at virke, og at leverandørerne leverer de aftalte it-løsninger af en tilstrækkelig kvalitet. Det vil SKAT og jeg selv som minister fortsat have et meget stort fokus på.